

Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna,

Vrchlabí, Al. Jiráska 617

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO DĚTSKÝ DOMOV SE ŠKOLOU

MIMOŠKOLNÍ VÝCHOVA

Platnost od 1. 11. 2013

Obsah

1	Identifikační údaje.....	3
2	Charakteristika školského zařízení	4
2.1	Úplnost a velikost školského zařízení	4
2.2	Spolupráce s osobami odpovědnými za výchovu, příslušnými orgány a dalšími subjekty	4
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu (ŠVP)	4
3.1	Pojetí a cíle výchovné práce	5
3.2	Klíčové kompetence volnočasových aktivit	6
3.3	Délka a časový plán zájmového vzdělávání.....	8
3.4	Formy zájmového vzdělávání	8
3.5	Obsah zájmového vzdělávání	9
3.6	Podmínky přijímání dětí.....	9
3.7	Průběh a ukončování zájmového vzdělávání.....	10
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
3.9	Materiální podmínky	11
3.10	Personální podmínky	11
3.11	Ekonomické podmínky.....	12
3.12.	Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.....	12
4	Výchovně vzdělávací činnosti.....	13
4.1.	Zájmové činnosti pohybově sportovní	13
4.2	Zájmové činnosti estetické, rukodělné, výtvarné	14
4.3	Zájmové činnosti taneční, hudební a dramatické	15
4.4	Zájmové činnosti společenskovední.....	16
4.5	Zájmové činnosti přírodovědné.....	18
4.6	Rekreační činnosti	19
4.7	Příprava na vyučování	20
4.8	Sebeobslužné a organizační činnosti	22
4.9	Reedukační činnosti	25
5	Autoevaluace školského zařízení	27

1 Identifikační údaje

Název: Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Al. Jiráska 617, Vrchlabí

Adresa školského zařízení: Al. Jiráska 617, 543 01 Vrchlabí

IČ: 601 53 261

Ředitel: Mgr. Gabriela Pohořalá

Tel. /fax: 499 421 173

e-mail: dds.vrchlabi@tiscali.cz

Web ddsvrchlabi.estranky.cz

Právní forma: příspěvková organizace

Identifikátor právnické osoby 600 029 891

Školské zařízení sdružuje:

Dětský domov se školou kapacita: 32 dětí IZO 060153261

Základní škola kapacita: 32 žáků IZO 110013689

Školní jídelna kapacita: 60 jídel IZO 102766100

Zřizovatel:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

2 Charakteristika školského zařízení

2.1 Úplnost a velikost školského zařízení

Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Al. Jiráskova 617, Vrchlabí je školské zařízení s kapacitou 32 dětí. Zajišťuje ubytování dětí umístěných v zařízení dle požadavků vyhlášky č. 438/2006 Sb. Činnost dětského domova se školou je vymezena zákonem č. 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních. Základní organizační jednotkou jsou 4 rodinné skupiny v počtu nejméně 5 a nejvíce 8 dětí. Základní škola zajišťuje vzdělávání žáků dle zákona č. 561/2004 Sb. v denním studiu dle ŠVP ZV a ŠVP ZV – LMP "Spolu to dokážeme". Základní školu tvoří 2 třídy, počet dětí je stanoven vyhláškou č. 410/2005 Sb. Školní jídelna zajišťuje celodenní stravování dle vyhlášky 107/2005 Sb. a zákona č. 262/2006 Sb.

2.2 Spolupráce s osobami odpovědnými za výchovu, příslušnými orgány a dalšími subjekty

Zařízení spolupracuje se zákonnými zástupci a osobami odpovědnými za výchovu převážně písemnou formou, kdy jim jsou čtvrtletně zasílány zprávy o dětech a to jak ze školního, tak výchovného úseku. Dále jsou zákonní zástupci kontaktováni při různých obtížích ve výchově dítěte a při uvolňování dětí domů na víkendové a prázdninové pobyty. Rodiče mají možnost kdykoliv se telefonicky informovat na své dítě a dění v našem zařízení. Rovněž se mohou s dotazy a podněty kdykoliv obracet i přímo na vedení školského zařízení. Zařízení dále spolupracuje se sociálními kurátory a pracovníky orgánu sociálně - právní ochrany dětí (OSPOD), pedagogicko – psychologickou poradnou (PPP), speciálně – pedagogickými centry (SPC), diagnostickými ústavami, městským úřadem, Policií ČR, Městskou policií, státním zastupitelstvím, probační a mediační službou, soudy, školskými zařízeními, zdravotnickými zařízeními, s klinickým psychologem, psychiatrem aj.

Děti se podílí na řízení školského zařízení prostřednictvím spolusprávy. Právem spolusprávy dětí je vyjadřovat připomínky a návrhy k provozu, ke stravování apod.

Dle platné legislativy pracuje při škole Školská rada.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu (ŠVP)

Školní vzdělávací program se opírá o vnitřní řád DDŠ a příslušných dokumentů: ročních, měsíčních a týdenních plánů, které jsou velmi podrobné.

Je součástí začlenění dětí do zájmové činnosti domova a společných aktivit, které nemají charakter pravidelnosti, ale využívají potřeb a zájmů dětí. ŠVP slouží všem pedagogickým pracovníkům jako soubor cílů, kterých je třeba ve výchově pro praktický život. Časový plán a metodika jsou individuální dle věku a možnosti dětí.

3.1 Pojetí a cíle výchovné práce

Cílem výchovné práce v zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy je vytvoření bezpečného prostředí, které by dítěti umožnilo uspokojování citových, materiálních i speciálních potřeb, a které by zajišťovalo vhodné rozvíjení vědomostí, dovedností a návyků s přihlédnutím k zájmům a zvláštnostem každého dítěte. Důležitá je podpora vzdělávacího působení školy, ale i uspokojování potřeb z hlediska rekreace a zábavy.

Hlavním cílem mimoškolní výchovné práce je vedení dítěte k tomu, aby získalo takové kompetence, které mu umožní co možná nejlepší zařazení do společnosti.

Obecné cíle

K základním cílům v oblasti mimoškolní výchovy patří hledání nových trendů v oblasti zájmového vzdělávání a jejich zařazení, vzdělávání pedagogických pracovníků, hledání, vytváření a zabezpečování kvalitních podmínek a zázemí pro zájmové vzdělávání, organizování a účast na soutěžích a přehlídkách.

Obecné cíle:

- další rozvoj osobnosti člověka, jeho poznávací, sociální, mravní a duchovní hodnoty;
- pochopit a uplatňovat zásady demokracie, právního státu, lidských práv a svobod;
- napomáhat k získání všeobecného vzdělání;
- pochopit a uplatňovat princip rovnosti žen a mužů ve společnosti;
- utvářet vědomí národní a státní příslušnosti, respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě člověka, ctít člověka se zdravotním postižením;
- poznávat světové a evropské kulturní hodnoty a tradice, pochopit a osvojovat si zásady a pravidla vycházející z evropské integrace jako základu pro soužití v národním i mezinárodním měřítku;
- získávat a uplatňovat znalosti o životním prostředí a jeho ochraně, vycházející ze zásady trvale udržitelného rozvoje, bezpečnosti a ochrany zdraví.

Cíle vzdělávání vedou:

- k pochopení mezilidských vztahů, respektu a vzájemné úctě, k názorům druhých;
- k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti a jednotlivce;
- k rozvoji schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých;
- k aktivní účasti naplňování volného času;
- k poznání různých variant prožití volného času;
- k odpovědnosti za své jednání;
- k rozvoji dovedností, vědomostí a schopností v jednotlivých oblastech zájmového vzdělávání;
- k motivaci k celoživotnímu vzdělávání;
- k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů;
- k potřebě projevat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací;
- k utváření pozitivního vztahu k přírodě;
- k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám;
- ke společnému soužití s ostatními lidmi.

Zásady zájmového vzdělávání

- ✓ rovný přístup
- ✓ individuální přístup s přihlédnutím ke vzdělávacím potřebám jednotlivců
- ✓ důstojnost, úcta, vzájemný respekt
- ✓ přiměřenost

3.2 Klíčové kompetence volnočasových aktivit

Kompetence k učení

Dítě se učí s chutí, započatou práci dokončí, vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, umí kriticky zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale i vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, získané poznatky dává do souvislostí, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

Kompetence k řešení problémů

Dítě si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací, problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalost a jeho příčinách, promýšlí a plánuje řešení problému, při řešení situací nachází shodné, podobné a odlišné znaky, hledá různé způsoby řešení problémů, ověřuje prakticky správné řešení problémů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně přichází s novým řešením, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám – je flexibilní, svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí, je iniciativní. Započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

Kompetence komunikativní

Dítě ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže promluvit na veřejnosti, účinně se zapojuje do diskuse, umí řešit konflikty, dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí řečí, gestem i dalšími prostředky. Umí se v něm vyjádřit i písemně. Nezapomíná, že ke správné komunikaci také přísluší naslouchání druhým. Využívá informační a komunikační prostředky, z předkládaných informací si vybírá. Komunikuje kultivovaně.

Sociální a interpersonální kompetence

Dítě se učí plánovat, organizovat, hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, respektuje dohodnutá pravidla, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém – ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Občanské kompetence

Dítě si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá spravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví i zdraví druhých, chová se odpovědně i s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní a společenské). Respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, které je formováno tradičními, aktuálními i očekávanými hodnotami národa, etnika a sociální či profesní skupiny. Chápe, že rozvoj a udržení těchto hodnot, jejichž význam se z pohledu jedince i generací může měnit, je podmíněn také ekonomickou situací a posilován ři

oslabován jedinci, kteří tyto hodnoty zpětně ovlivňují. Váží si tradice a kulturního dědictví, které chrání, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

3.3 Délka a časový plán zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání probíhá nepřetržitě po celý školní rok. Podle charakteru dané činnosti probíhá v rádech několika hodin, někdy měsíců (přípravy na sportovní soutěže, přehlídky apod). Blíže je toto vzdělávání specifikováno v ročním plánu výchovně vzdělávací činnosti a týdenních plánech.

3.4 Formy zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání se prolíná různými oblastmi za účelem naplnění volného času účastníků. Základní forma zájmového vzdělávání upravuje vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

- pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost;
- příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost spojená s místem sídla školského zařízení;
- táborová a další činnost spojená s pobytem mimo sídlo školského zařízení;
- osvětová, metodická a odborná činnost, vedení k prevenci rizikových jevů;
- individuální práce, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadaných;
- nabídka spontánních činností.

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

Uskutečňuje se v zájmových kroužcích a poskytuje dětem zajímavou nabídku účelného využití volného času, přispívá k rozvoji osobnosti dětí a návyků účelného nakládání s vlastním časem a tím zamezuje četnosti problémových skupin a rozvoji rizikových jevů. Reaguje na aktuální poptávku ze strany účastníků. Pravidelná zájmová činnost je organizována vychovateli.

Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost spojená s místem školského zařízení

Tato činnost se uskutečňuje formou jednorázových nebo několikrát opakujících se akcí. Patří sem exkurze, přednášky, besedy, výlety, soutěže apod.

Tyto akce jsou naším zařízením považovány za jednu z účinných metod prevence, která umožňuje dítěti nadchnout se pro některou z činností, najít své vlohy, možnosti a odhodlanost pro její realizaci ve svém volném čase.

Táborová a další činnost spojená s pobytem mimo sídlo školského zařízení

Tato činnost je uskutečňována formou pobytů a výcviků. Tyto akce probíhají především během prázdnin a o víkendech.

Osvětová, metodická a odborná činnost

Činnost je organizována formou besed, přednášek, a odborných instruktáží dle potřeby a podmínek odbornou pomocí.

Individuální práce, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadaných dětí

Vyhledávání a podporování dětí nadaných, umožnění jejich individuálního rozvoje, uplatňování individuálního přístupu.

Nabídka spontánních činností

Tyto činnosti slouží potřebám dětí, které vesměs odmítají organizovanou činnost. Těmto dětem je vycházeno především při sportovních a estetických činnostech využitím tělocvičny a keramické dílny ve školském zařízení.

3.5 Obsah zájmového vzdělávání

Při stanovování obsahu činnosti je vycházeno vedle pedagogických zásad, ze základních požadavků, které jsou specifické pro zájmové a výchovně vzdělávací činnosti v mimoškolní oblasti. Požadavek pedagogického ovlivňování volného času lze chápat jako nutnost citlivého pedagogického vedení dětí k účelnému využívání volného času. Děti jsou seznamovány s různou smysluplnou náplní volného času, které jim mají přinést uspokojení, kompenzaci a seberealizaci. Na základě poznání různých přiměřených aktivit se vytváří základy pozdějšího návyku na využívání volného času. Požadavek aktivity předpokládá vedení dětí k aktivnímu zapojení do plánování, přípravy, realizace i hodnocení činnosti. Při naplňování požadavku seberealizace se snažíme, aby každé dítě mohlo uplatnit své specifické vlohy a schopnosti a být v některé oblasti lidských činností úspěšný. Děti nehodnotíme jenom navzájem srovnatelnými výsledky, ale oceňujeme snahu a výsledek s ohledem na možnosti a předpoklady dítěte. Požadavkem odpočinkového a rekreačního zaměření přispíváme k odstraňování únavy a regenerace duševní a fyzické síly.

3.6 Podmínky přijímání dětí

Do dětského domova se školou jsou přijímány děti na základě rozhodnutí DDÚ Hradec Králové a se souhlasem ředitele dětského domova se školou. Nepřijímají se děti, které jsou pod vlivem

alkoholu nebo jiné návykové látky a podle stanoviska lékaře vyžadují odbornou zdravotní péči, kterou jim nelze poskytnout v rámci pobytu v zařízení, nebo s psychiatrickým onemocněním: schizofrenie, bipolární porucha, těžké depresivní a úzkostné stavy vyžadující psychiatrickou léčbu. Dále děti trpící nemocí v akutním stadiu, bacilonosiči a děti, kterým bylo uloženo karanténní opatření.

Ředitel (zástupkyně ředitele) přivítá dítě v dětském domově se školou a provede s ním krátký pohovor.

Příslušný pedagogický pracovník (vychovatel) převezme dítě do péče a představí ho ostatním dětem na skupině. Seznámí dítě se základními právy a povinnostmi, založí výchovný záznam, provede zápis do denní knihy a provede poučení o BOZP a PO. Dále přebere do úschovy cenné věci a věci, které nebude mít dítě nadále u sebe (nůž, kuřácké potřeby, věci nebezpečné dítěti a okolí apod.) a jejich seznam potvrdí dítě podpisem. Zajistí vybavení dítěte ošacením, obutím a dalšími potřebami, které dítě potřebuje pro pobyt v dětském domově se školou. Dítě podepíše převzetí ošacení a obutí v šatním lístku. Všichni pedagogičtí pracovníci se bezodkladně seznámí s osobním spisem dítěte, seznámení potvrdí podpisem.

3.7 Průběh a ukončování zájmového vzdělávání

Pravidelná zájmová činnost probíhá v období školního roku. Nepravidelná zájmová činnost probíhá celoročně.

Propouštění dětí:

- na základě nenařízení ústavní výchovy u dětí s předběžným opatřením;
- po uplynutí doby 3 měsíců od stanovení předběžného opatření nebylo-li zahájeno řízení o ústavní výchově;
- dosažením zletilosti;
- zrušením nařízené ústavní výchovy příslušným soudem po nabytí právní moci;
- přemístěním dítěte do jiného zařízení na základě rozhodnutí diagnostického ústavu;
- přemístěním dítěte do jiného zařízení v souvislosti s jeho studiem po ukončení povinné školní docházky.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Zájmové vzdělávání ve školském zařízení nabízí prostor pro integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, protože umožňuje realizovat v praxi právo na rovný přístup ke vzdělávání.

Obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem. Důležité je vybavit se pomůckami pro děti se speciálně vzdělávacími potřebami a dodržovat zásady individuálního přístupu.

3.9 Materiální podmínky

- ✓ klubovny, speciální a účelové místnosti (tělocvična, keramická dílna...)
- ✓ prostory k ukládání nářadí a pomůcek
- ✓ prostory pro komunitní setkávání
- ✓ hygienické a odkládací prostory (šatny, WC, sprchové kouty)
- ✓ prostory pro pedagogické pracovníky
- ✓ didaktické pomůcky, ICT a další potřeby podporující vzdělávání, aktivitu a tvořivost dětí.

Ubytování dětí

Ubytování dětí je realizováno v rámci rodinných skupin. Přesun dítěte je řešen na základě vlastní žádosti dítěte, na návrh skupinových vychovatelů, jiných pedagogických pracovníků a schválení pedagogickým vedením.

Materiální zabezpečení

Dětem je v zařízení poskytováno plné přímé zaopatření. Hrazeny jsou rovněž potřeby pro využití volného času mimo zařízení (zájmové kroužky), rekreace, náklady na soutěžní akce apod.

Při výchovně vzdělávací činnosti je užíváno materiálního vybavení školského zařízení jako např. kola, běžecké lyže, brusle, tenisové rakety, páčky na stolní tenis, výtvarné potřeby, média atd.

Součástí zařízení je malá tělocvična, venkovní hřiště s umělým povrchem, počítačová místnost s připojením na internet, keramická dílna.

3.10 Personální podmínky

Zájmové vzdělávání ve školském zařízení zajišťují pedagogičtí pracovníci, kteří musí splňovat následující kritéria:

- psychickou způsobilost dle zákona č. 109/2002 Sb.
- lékařské potvrzení
- výpis z rejstříku trestů
- pedagogické vzdělání

Mimoškolní činnost je zajišťována pedagogickými pracovníky - vedoucím vychovatelem, speciálními pedagogy, vychovateli a asistenty pedagoga. Mimo výše uvedených kritérií by měli být pedagogové:

- ✓ vstřícní vůči kolegům i všem dětem
- ✓ mít organizační schopnosti
- ✓ využívat širokou škálu zájmových aktivit přiměřených věku účastníků
- ✓ být kreativní
- ✓ mít právní vědomí
- ✓ umět vytvořit příznivé sociální klima, umět efektivně jednat s účastníky činnosti
- ✓ ovládat práci na PC
- ✓ znát bezpečnostní předpisy pro práci ve volnočasových aktivitách.

3.11 Ekonomické podmínky

Dětský domov se školou je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je MŠMT. Po ekonomické stránce je zájmová vzdělávací činnost zabezpečována z rozpočtu školského zařízení. Školské zařízení je financováno MŠMT ze státního rozpočtu.

3.12. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví je jednou ze základních povinností školského zařízení. Zařízení vyhledává, zjišťuje a zhodnocuje možná rizika vyplývající z činnosti při různých formách zájmového vzdělávání v různém prostředí a přijímá opatření k prevenci rizik. Dítě je o bezpečnosti poučováno vždy na začátku školního roku, či při příchodu do zařízení. V případě nutnosti jsou děti poučovány opakovaně. Při využívání učeben a dílen se řídí příslušnými řády, před každou činností jsou děti poučovány v rámci BOZP. O poučení je proveden zápis v denní knize.

Všichni zaměstnanci jsou minimálně jednou ročně proškolení v oblasti BOZP a PO.

Bezpečnému působení v rámci zájmové činnosti napomáhá:

- neustálý dozor pedagoga
- vhodná struktura činnosti
- zdravé prostředí užívaných prostor
- bezpečné pomůcky
- ochrana účastníků před úrazy

- dostupnost prostředků první pomoci
- ochrana před násilím a dalšími rizikovými jevy
- včasná informovanost, plánování činnosti a vlastní podíl dětí na činnostech.

4 Výchovně vzdělávací činnosti

Veškeré výchovně vzdělávací činnosti směřující k vytvoření klíčových kompetencí. Jde o soubor znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v praktických životních situacích a tvoří pro dítě základ přípravy pro život ve společnosti, celoživotní učení a vstup do pracovního procesu.

4.1. Zájmové činnosti pohybově sportovní

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozvíjet obratnost, rozvíjet fyzickou a psychickou kondici
- rozvíjet týmovou spolupráci
- vychovávat ke zdravému způsobu relaxace
- rozvíjet morální vlastnosti a smysl pro fair-play
- rozvíjet volní vlastnosti
- kultivovat emoční prožívání
- regulovat vlastní negativní projevy chování
- přijímat zodpovědnost za vlastní rozhodování, chování a cítění
- překonávat překážky a řešit problémové situace

Obsah činností:

- ✓ sportovní hry a aktivity s využitím tělocvičného náradí a náčiní, posilovny
- ✓ sportovní hry na venkovním hřišti, v přírodě, míčové hry
- ✓ zimní sporty - lyžování, bruslení, bobování
- ✓ aktivity v bazénu
- ✓ turistické aktivity, jízda na kole
- ✓ výuka pravidel hry (jednotlivců i družstev)
- ✓ fyzická i psychická příprava
- ✓ příprava na závodní činnost

Očekávané výstupy:

- fyzická a psychická zdatnost
- rozvoj vytrvalosti a trpělivosti
- dochvilnost a řád, pravidelnost
- zklidnění po duševní práci – odreagování se pohybem
- zvládnout hru a sportovní činnosti podle pravidel a instrukcí
- umět vítězit i prohrát, radost z pohybu

Metody práce:

- hry a sportovní aktivity
- individuální a skupinové sportovní činnosti
- instruktáž, trénink
- soutěže

Klíčové kompetence:

- dokáže samostatně rozhodovat, zvažovat důsledky svého rozhodnutí a nést za ně zodpovědnost
- učit se zdravému životnímu stylu
- získávat zdravé sebevědomí
- nenechat se odradit případným nezdarem/ prohrou/
- překonávat překážky, být vytrvalý
- rozvíjet týmovou spolupráci
- chápat funkci norem a pravidel
- schopnost poskytnout pomoc v krizové situaci

4.2 Zájmové činnosti estetické, rukodělné, výtvarné

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozvíjet tvořivost, fantazii, představivost, kreativitu
- rozvíjet cit pro materiál, pestrost materiálu
- naučit základním znalostem a řemeslným dovednostem v oboru
- rozvoj estetického cítění a vnímání
- naučit se prožívat vlastní tvorbu a mít z ní radost

- poznávání kulturních tradic

Obsah činností:

- ✓ činnost v jednotlivých zájmových činnostech

Očekávané výstupy:

- pozitivní prožitek
- zvládnutí technik (pracovních postupů)
- aplikace své fantazie, kreativity do vlastního výtvarného díla

Metody práce:

- vysvětlování
- předvádění a pozorování
- napodobování
- hry
- výtvarné experimenty

Klíčové kompetence:

- učit se využívat prostředky zpětné vazby (návrh-modelování-opět kresba)
- tvořivost
- komunikovat a spolupracovat v rámci skupiny
- získávat zdravé sebevědomí
- dokázat si zorganizovat pracovní prostor a zvolit vlastní postup práce
- používat bezpečně nástroje a vybavení

4.3 Zájmové činnosti taneční, hudební a dramatické

Výchovně vzdělávací cíle:

- naučit základním znalostem v oboru činnosti
- naučit základním technikám práce s dechem
- rozvoj hlasových a jazykových schopností
- rozvoj pohybové improvizace
- kultivace slovního projevu - artikulace

- relaxační funkce
- naučit vztahu ke kulturním tradicím

Obsah činností:

- ✓ činnost v jednotlivých zájmových činnostech

Očekávané výstupy:

- ovládá hru na hudební nástroj
- ovládá základní taneční kroky a sestavy
- správné používání hlasových technik
- správné držení těla
- vystoupení na veřejnosti

Metody práce:

- práce s textem
- vysvětlování
- poslech
- zpěv, doprovod na hudební nástroj
- modelové situace, scénky, rozhovory, hra

Klíčové kompetence:

- rozvíjet kreativitu a sebevyjádření
- rozvíjet verbální i neverbální komunikaci
- učit se umění naslouchat
- učit se tvořivě pracovat s literárním a hudebním textem
- rozvíjet toleranci a snášenlivost, získávat zdravé sebevědomí

4.4 Zájmové činnosti společenskovední

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozvíjet osobnost dítěte, jeho chápání a vnímání světa
- podporovat jazykový a myšlenkový rozvoj dítěte
- vytváření bohaté slovní zásoby a její rozšiřování
- pěstovat vztah k mateřskému jazyku

- vychovávat k partnerství a rodičovství
- vytvářet návyky kulturního chování
- respektovat společenská pravidla
- vciťovat se do situace zdravotně postiženého dítěte
- orientovat se v okolí
- poznávat významné a historické objekty v místě bydliště a okolí
- dodržovat lidové tradice a zvyky – seznamovat se s jejich vznikem
- vystoupit na různých akcích

Obsah činnosti :

- ✓ činnost v jednotlivých zájmových činnostech

Očekávané výstupy:

- zvládá výslovnost
- má osvojenou danou slovní zásobu
- je schopen spolupráce a práce v týmu
- dodržuje pravidla slušného chování (společenská pravidla)

Metody práce:

- napodobování, poslech, práce s texty, s metodickými listy
- pozorování, vysvětlování, vyprávění, rozhovor
- názorné a demonstrační (předvádění) - instruktáž, napodobování
- hry, zážitkové metody, exkurze

Klíčové kompetence:

- rozvíjet své zájmy a záliby
- rozvíjet odbornost
- rozvíjet nadání
- ovládat řeč, vyjadřovat své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi
- rozumět slyšenému, slovně reagovat a vést smysluplný dialog
- dokázat vyjadřovat se a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky: řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými
- zvyšovat zdravé sebevědomí
- spoluvytvářet pravidla společného soužití mezi vrstevníky

- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- respektovat přesvědčení druhých lidí
- respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví
- umět říci „ne“ na nevhodné aktivity
- vnímat nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se bránit
- dokázat se prosadit i podřídit – přijmout kompromis
- být tolerantní k odlišnostem mezi lidmi – jejich přednostem i nedostatkům
- mít kladný vztah a úctu ke starším a handicapovaným

4.5 Zájmové činnosti přírodovědné

Výchovně vzdělávací cíle:

- prohlubovat vědomosti o dění v přírodě
- pěstovat vztah k živé i neživé přírodě
- naučit se chránit přírodu
- vzbudit radost a zájem o přírodu
- rozvíjet zájem o pěstitelství a chovatelství
- poznávat chování zvířat
- rozvíjet tvořivost, citlivost a vstřícnost k řešení problémů ŽP (umět kritizovat, navrhnout řešení, nepřehlížet devastaci ŽP)
- prožívat přírodu s estetickým hodnocením: je – není to hezké

Obsah činností:

- ✓ činnost v jednotlivých zájmových činnostech

Očekávané výstupy:

- umí se pohybovat v přírodě
- rozezná stromy podle plodů, listů, příp. podle kůry, pupenů
- rozezná domácí a volně žijící zvířata
- umí vyhledat a určit pobyťová znamení v přírodě
- získané poznatky, vědomosti a dovednosti dokáže využít v praxi
- umí třídit odpad

Metody práce:

- pozorování, vysvětlování, vyprávění, rozhovor
- názorné a demonstrační (předvádění) - instruktáž, napodobování
- práce s pracovními listy
- hry, zážitkové metody
- exkurze
- výukové programy na PC

Klíčové kompetence:

- mít povědomí o tom, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomovat si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- vytvářet návyky pro udržení zdravého životního stylu
- rozvíjet své zájmy a záliby
- umět vhodně relaxovat
- využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení
- všimnout si dění i problémů v okolí
- samostatně pozorovat a experimentovat, porovnávat získané výsledky
- poznávat, že se může mnohému naučit, radovat se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

4.6 Rekreační činnosti

Výchovně vzdělávací cíle:

- uplatňovat kompenzační funkce rekreace
- odstraňovat únavu z jednostranných činností
- regenerace duševní a fyzické síly
- využívání aktivního odpočinku
- prevence rizikových jevů
- rozvíjení poznávacích procesů
- poznávání sebe sama v různých situacích
- rozvoj kreativity.

Obsah činností:

- ✓ individuální a skupinové tělovýchovné činnosti zaměřené na uvolnění a rekreaci
- ✓ pohybové aktivity v přírodě - vycházky, turistika
- ✓ rekreační činnosti sezónního charakteru

- ✓ vícedenní zájezdy a pobyty spojené s kulturními, sportovními, turistickými a ekologickými aktivitami
- ✓ účast na zábavných akcích rekreačního charakteru
- ✓ návštěvy kina, divadla, koncertů, sportovních akcí apod.
- ✓ výlety rekreačního a relaxačního charakteru s cíleným programem.

Očekávané výstupy:

- dokáže vhodně využívat svůj volný čas
- dokáže pochopit význam aktivního odpočinku
- dokáže rozvíjet svoji fantazii a tvořivost

Metody práce:

- krátkodobé akce plánované za účasti dětí
- několikadenní zájezdy
- turistické aktivity
- pracovní ekologické aktivity
- meziústavní sportovní aktivity

Klíčové kompetence

- vnímat podstatu aktivního odpočinku a využívat techniky aktivního odpočinku
- rozpoznat vhodné relaxační techniky a dokáže je využít
- dokázat vyhledávat informace v souvislosti s rekreací, chápat jejich smysl a dokázat je využít
- fungovat ve skupině, podílet se na společenských činnostech, kooperovat ve skupině
- rozpoznávat vhodné a rizikové chování a uvědomovat si jeho možné důsledky.

4.7 Příprava na vyučování

Výchovně vzdělávací cíle:

- doplňovat vzdělávací činnosti školy
- prohlubovat a rozvíjet vědomosti, dovednosti a návyky získané při vyučování
- pěstovat smysl pro povinnost a odpovědnost

- být ohleduplný k ostatním a umět pomoci slabším
- rozvíjet poznávací procesy
- orientovat se v sociálním prostředí
- rozvíjet komunikační dovednosti
- rozvíjet toleranci k jiným kulturním a duchovním hodnotám
- vytvářet podvědomí o nutnosti celoživotní vzdělávání

Obsah činností:

- ✓ činnost v jednotlivých skupinách - pravidelná a individuální příprava na výuku, vypracování písemných a ústních úkolů
- ✓ práce s knihou - slovníky, encyklopedie, práce s internetem
- ✓ pravidelná kontrola učebních výsledků - spolupráce se školou
- ✓ prohlubování poznatků získaných ve škole při vycházkách, exkurzích v zájmové činnosti
- ✓ návštěva výstav, kulturních památek

Očekávané výstupy:

- pěstování smyslu pro povinnost a odpovědnost
- osvojuje si návyky samostatné práce
- dokáže samostatně pracovat s knihou, odbornou literaturou (encyklopedie, slovníky)
- rozvíjí vědomosti, dovednosti, samostatnost, zodpovědnost

Metody práce:

- pravidelná a individuální příprava na vyučování
- vlastní četba
- práce s internetem
- vycházky, exkurze a další činnosti doplňující tematicky výuku

Klíčové kompetence:

- získávat vztah k učení se a vzdělávání
- vyhledávat informace a chápat jejich smysl, dokázat je využít
- znát obecně užívané termíny, znaky, symboly...
- uvádět věci do vzájemných souvislostí

- výstižně, souvisle a kultivovaně formulovat své myšlenky v písemném a ústním projevu
- diskutovat vhodně volenou argumentací
- rozumět různým textům - tiskoviny, informace, pokyny
- využívat možnost informačních technologií

4.8 Sebeobslužné a organizační činnosti

Výchovně vzdělávací cíle:

- získávat a upevňovat návyky a dovednosti nezbytné pro slušné postavení člověka ve společnosti a jeho samostatné uplatnění v životě
- utvářet hygienické návyky
- rozvíjet sebeobslužné činnosti, dodržovat zásady správného denního režimu
- rozvíjet orientaci v sociálním prostředí
- respektovat lidský život
- utvářet slušné a odpovědné chování v souladu s morálními zásadami a pravidly společenského chování
- rozvíjet komunikativní dovednosti a dovednosti hodnotné pro partnerský život

Obsah činností:

- ✓ osobní hygiena
 - péče o osobní hygienu
 - návštěva kadeřnice
 - důsledky špatné hygieny
 - udržování pořádku v osobních věcech
- ✓ oblékání a obouvání
 - výběr oděvu, šetrné zacházení s oděvem a obuví
 - samostatný nákup oděvu, obuvi, cenové relace
- ✓ péče o oděv, prádlo, obuv
 - praní prádla a oděvů - ruční praní, obsluha pračky
 - užívání pracích prostředků

- žehlení prádla o oděvu
- drobné opravy prádla
- ✓ provoz domácnosti
 - nutná vydání na domácnost - přehled o výdajích
 - základní potřeby na provoz domácnosti
 - základní vybavení bytu
 - rodinný rozpočet, jeho plánování
 - placení služeb spojených s užíváním bytu
 - hospodaření s kapesným
- ✓ úklid, údržba domácnosti a základní domácí práce
 - péče o ložní prádlo
 - úklid a údržba bytu, jednotlivých místností
 - úklid venkovních prostor
 - obsluha domácích spotřebičů
 - praní a čištění bytového textilu
- ✓ nemoc, ošetřování nemocného, životospráva
 - první pomoc, poskytování první pomoci
 - ošetřování drobných poranění
 - příznaky běžných onemocnění
 - zásady a pravidla léčby běžných chorob, dodržování léčebného režimu
 - zásady používání léčiv
 - riziko infekčních onemocnění
 - negativní účinky návykových látek
 - pravidelné lékařské prohlídky
- ✓ rodinná a sexuální výchova
 - puberta a její projevy, pohlavní orgány
 - těhotenství, porod, péče o dítě
 - význam lásky a sexuality
 - partnerství, manželství, rodičovství
 - funkční a nefunkční rodina
 - promiskuita, homosexualita, heterosexuality
 - pohlavně přenosné choroby

- sexuální deviace
- ✓ základy vaření, příprava stravy
 - vybavení kuchyně, údržba
 - plánování jídelníčku, plánování nákupů, nákupy
 - druhy potravin, jejich využití a zpracování
 - praktické dovednosti - příprava stravy, pohoštění
 - zdravá výživa
- ✓ společenské chování
 - chování ve společnosti - návštěva kina, koncertu, divadla...
 - zásady stolování, servírování pokrmů a nápojů
 - chování mezi vrstevníky
 - jednání na úradech, vyřizování úředních záležitostí
 - vyplňování formulářů (dotazník, žádost, objednávka, životopis...)
 - povinnosti občanů
 - sociální péče (dávky)
 - stížnosti, reklamace
- ✓ doprava, cestování, telekomunikace, zásilky
 - telefonní hovor
 - jízdní a přepravní řády
 - poštovní poukázky, zásilky, balíky
- ✓ chování člověka za mimořádných okolností

Očekávané výstupy:

- samostatná a chtěná péče o pořádek a čistotu
- samostatnost v běžných sebeobslužných činnostech
- pozitivní vztah k hodnotám
- samostatnost při řešení osobních záležitostí v běžném společenském styku
- pozitivní a zodpovědný vztah ke zdraví
- zvládnutí vyřízení běžných úředních záležitostí
- zvládnutí chování a ochrany za mimořádných událostí

Metody práce:

- vysvětlování
- předvádění
- demonstrativní činnosti
- besedy, přednášky, videoprojekce

Zapojení dětí především do praktických činností a aktivit k získání dovedností.

Klíčové kompetence:

- umět použít získané pracovní dovednosti a návyky v každodenních činnostech
- umět uvést věci do vzájemných souvislostí
- provádět pracovní činnosti a dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- být odpovědný za vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický a duševní rozvoj, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislosti
- vnímat nejrůznější situace, přemýšlet o příčinách a na základě zkušeností hledat řešení
- chápat funkci zákonů a společenských norem, znát svá práva a povinnosti
- respektovat odlišný způsob života jiných etnik, náboženství a skupin
- zvládat běžnou komunikaci s úřady
- být schopný poskytnout pomoc v krizové situaci

4.9 Reedukační činnosti

Výchovně vzdělávací cíle:

- poznávat sebe sama v různých situacích
- regulovat vlastní negativní projevy chování
- překonávat překážky a obtíže
- rozvíjet volní vlastnosti
- formovat postoje v mezilidských vztazích
- umět se odprostit od předsudků v oblasti osobní, národnostní a občanské identity, respektování identity druhých
- konstruktivně zvládat konflikty
- překonávat překážky a řešit problémové situace
- budovat důvěru a vytváření vztahu

- prohlubovat dovednosti potřebné k sebepoznání a sebehodnocení
- přijímat odpovědnost za vlastní rozhodnutí, jednání, cítění a chování
- utvářet adekvátní sebevědomí

Obsah činností:

- ✓ režimové aktivity, rekreační i zájmové činnosti
- ✓ denní a týdenní hodnocení a sebehodnocení
- ✓ skupinové činnosti a aktivity
- ✓ skupinová a individuální terapeutická práce s dětmi
- ✓ aktivní sociální učení

Očekávané výstupy:

- nácvik dovedností potřebných pro efektivní vzorce chování
- zvládání konfliktů a náročných životních situací
- stimulace, motivace
- snižování obranných postojů
- modelové vytváření vhodných podnětů a situací

Metody práce:

- nastavená pravidla pro systém hodnocení a sebehodnocení dětí
- vysvětlování, pohovory, terapeutické skupiny
- činnost spolusprávy dětí
- zážitkové metody skupinové práce
- instruktáže
- hry
- besedy

Klíčové kompetence:

- orientovat se v mezilidských vztazích, uvědomovat si zpětnou vazbu vlivu svého chování na okolí
- rozpoznávat nevhodné a rizikové chování a uvědomovat si jeho možné důsledky
- zvládat běžné životní situace, korigovat nepřizpůsobivé chování
- dodržovat zásady a pravidla chování, orientovat se v základních mravních hodnotách
- fungovat ve skupině, podílet se na společných činnostech, kooperovat ve skupině
- vnímat nejrůznější situace v zařízení i mimo něj, přemýšlet o příčinách a na základě zkušenosti hledat řešení
- postihnout problém, nalézt a formulovat možnosti jeho řešení a uplatnit jej v praxi
- samostatně rozhodnout a zvažovat důsledky svých rozhodnutí, nést za ně zodpovědnost
- diskutovat vhodně volenou argumentací
- chápat funkci zákonů a společenských norem, znát svá práva a povinnosti
- schopnost poskytnout pomoc v krizové situaci

5 Autoevaluace školského zařízení

Hlavní oblasti

1. Podmínky ke vzdělávání a výchově
2. Průběh vzdělávání a výchovné práce
3. Výsledky vzdělávání a výchovy
4. Řízení školské organizace
5. Kvalita personální práce

Hlavní cíl

Zhodnotit jak bezpečné, kulturní, moderní, funkční a tvořivé prostředí organizace pro děti i zaměstnance vytváří.

Vedlejší cíle

1. Zhodnotit úroveň bezpečnosti a hygienických podmínek

Kritéria

- technický stav budov, úroveň vybavenosti a hygienické podmínky školy a internátu
- spokojenost dětí, rodičů, kurátorů a zaměstnanců zařízení
- nízký počet úrazů
- srovnání s ostatními zařízeními

Nástroje

- kontrolní činnost vedení školy, zřizovatele
- provedené revize, odborné posudky (hygienik, technik BOZP aPO)
- analýza dokumentů (kniha úrazů, revizní zprávy)

2. Prostorové a materiální podmínky pro vzdělávání a výchovu

Kritéria

- kvalita prostorových podmínek pro výuku a výchovnou oblast
- kvalita a dostupnost učebních pomůcek
- srovnání s ostatními zařízeními
- spokojenost dětí, rodičů, kurátorů a zaměstnanců s prostorovým a materiálním vybavením

Nástroje

- analýzy množství, kvality a dostupnosti učebnic
- kontrolní činnost vedení školy
- analýzy ekonomické dokumentace (inventarizace, výdaje na vybavení a opravy vybavení)
- analýza informací z ostatních podobných zařízení

3. Personální podmínky

Kritéria

- zastávané a projevované hodnoty a postoje zaměstnanců, vztah k organizaci
- úroveň profesních dovedností ped. pracovníků

- odborná a pedagogická způsobilost
- kvalita plnění pracovních povinností
- kvalita spolupráce
- další profesní rozvoj
- tvořivost a flexibilita
- srovnání s podobnými organizacemi
- počet a charakter formálních a neformálních kolektivních setkání

Nástroje

- analýza dokumentace školy (personální dokumentace, DVPP, FKSP)
- průběžné monitorování a hodnocení zaměstnanců vedením školy
- průběžné vedení záznamů o plnění povinností podřízených zaměstnanců
- hospitace
- analýza podnětů a stížností

Tento školní vzdělávací program nabývá účinnosti dne 1. 11. 2013

Mgr. Gabriela Pohořalá

ředitelka DDŠ, ZŠ a ŠJ Vrchlabí